

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТУРИСТИЧНА АСОЦІАЦІЯ УГОРЩИНИ «КАРПАТИ-ТІСА»
КОШИЦЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (СЛОВАЧЧИНА)
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БОЛГАРСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ВИЩА ШКОЛА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
І СУСПІЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ХЕЛМІ (ПОЛЬЩА)
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ЧДТУ

**Матеріали VIII міжнародної
науково-практичної конференції**

**«ТУРИСТИЧНИЙ
ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА РЕГУЛЮВАННЯ»**

23 – 24 березня 2017 року, м. Черкаси

ТОМ I

Черкаси
2017

УДК 379.85:640.4(063)

ББК 65.433

М 34

Редакційна колегія:

Григор О. О., к.н.держ.упр., доцент;

Лазуренко В. М., д.і.н., професор;

Бушин М. І., д.і.н., професор;

Чепурда Л. М., д.е.н., професор;

Чепурда Г. М., к.філол.н., доцент

Відповідальний за випуск:

Мельникова Я. В.

М 34 Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 23 – 24 березня 2017 року, м. Черкаси [Текст]: у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. –Т. 1.– Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2017. – 400 с.

ISBN978-966-493-297

Розглянуто актуальні питання стратегічного розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в Україні і світі. Проаналізовано сучасні тенденції, проблеми державного регулювання та інтеграції України до світового простору в галузі туризму. Розкрито актуальні проблеми менеджменту та маркетингу, планування та прогнозування діяльності підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу. Проаналізовано науковий базис новітніх технологій в галузі туризму.

Для науковців, студентів, аспірантів та фахівців галузі.

УДК 379.85:640.4(063)

ББК 65.433

ISBN978-966-493-297-1

© Авторські тексти, 2017

ЗМІСТ

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!.....	3
----------------------	---

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Чепурда Л. М. РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	4
Чепурда Г. М. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ ТА ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ	7
Антоненко І. Я. СТАЛІЙ ТУРИЗМ ЯК СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	13
Басюк Д. І. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ	17
By Aleksey Kornilow CASINOS AS AN IMPORTANT PART OF RECREATIONAL INDUSTRY: THE EXAMPLE OF THE UNITED STATES	19
Божук Т. І., Петько Г. АНАЛІЗ РЕКРЕАЦІЙНИХ ТЕРИТОРІЙ	25
Капліна Т. В., Столярчук В. М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ ПОСЛУГ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	28
Коніщева Н. Й., Власов В. О., Ткачова С. С. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ ШЛЯХОМ СТВОРЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ТУРИСТИЧНО ПРИВАБЛИВИХ МІСТАХ	32
Любчук О. К., Ярченко Ю. В. ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ПРИВАБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ МІСТА МАРІУПОЛЯ	37
Стрікаленко Т. В., Д'яконова А. К. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	40
Ляпіна О. В., Стрікаленко Т. В. ІННОВАЦІЙНА СПРАМОВАНІСТЬ ПІДГОТОВЛЕННЯ КАДРІВ ДЛЯ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ	44
Стрікаленко Т. В., Ярмоменко С. Г. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	48

молодих учених, аспірантів та студентів МОН України. – Одеса : ОНАХТ, 2016. – С. 247 – 249.

4. Моронг А. Курортные факторы в реабилитации ПТСР/ Там же. – С. 257 – 299

5. Симченко А., Гинкул А. Инновационные направления реабилитации лиц с ПТСР на курортах Америки и Европы. /Интеграційні та інноваційні напрямки розвитку індустрії гостинності: зб. тез доповідей V Всеукр. міжвуз. наукової конф. студентів, аспірантів і молодих учених.– Одеса : ПП «Фенікс», 2016. – С. 77 – 79.

УДК 338.46:372.8+614.39

ІННОВАЦІЙНА СПРАМОВАНІСТЬ ПІДГОТОВЛЕННЯ КАДРІВ ДЛЯ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

*Ляпіна О. В., к. х. н., доцент, доцент кафедри ТПВ, ТБтаР
Стрікаленко Т. В., д.мед.н., професор, професор кафедри ТПВ, ГРБ,
Одеська національна академія харчових технологій*

Туризм, що поступово стає однією з найпопулярніших форм проведення дозвілля, на сьогодні є і найбільш перспективною галуззю світової економіки, потенціал якої в Україні використовується вкрай недостатньо. У світовому національному доході туризм складає близько 10 %, і на його долю припадає майже 30 % світової торгівлі. Практично всі регіони України мають певну туристичну привабливість і повинні сприяти розвитку туристичної інфраструктури, проте через об'єктивні та суб'єктивні причини і ризики маємо відносну реалізованість цього потенціалу [1 – 3].

Інноваційні дії розглядають як інструмент обмеження ризиків і прискорення розвитку туризму. Відсутність чи недостатня кількість таких дій обумовлені, на наш погляд, двома причинами: традиціями неспішного розвитку туризму в минулі роки і відсутністю навичок пошуку і розробки інноваційних заходів у нових фахівців, що здобувають вищу професійну освіту сьогодні. Теоретико-методологічні основи освіти в галузі туризму в науковій літературі мають достатньо широке висвітлення [4 – 6 тощо].

Розвиток інноваційної діяльності у туризмі розглядають, переважно, спираючись на положення Світової туристської організації, у напрямках (1) створення нового або зміну існуючого продукту, (2) його позиціонування на ринку як ексклюзивного і освоєння нових ринків збуту, (3) впровадження сучасних форм організаційно-управлінської діяльності [7].

Вважаємо не менш важливою для розвитку інноваційної діяльності у туризмі проблему сервісного обслуговування туристів, тобто задоволення їх потреб в час подорожі, та можливість регулювання взаємодії між виконавцем і споживачем послуг. Так, незалежно від мети подорожі (туризм етнічний чи екстремальний, спортивно-оздоровчий чи лікувально-оздоровчий, екологічний тощо) клієнти туристичних агентств мають користуватись водою та природними водними об'єктами (елементами практично будь-якої рекреації – річками, морем, озерами). А для значної кількості туристів саме водні об'єкти є метою подорожі (бальнеологічне лікування і оздоровлення, СПА-туризм тощо). Складовою якісної роботи фахівців-туризмознавців, що оформляють путівки, супроводжують туристів в час подорожі (та навіть у потязі, на літаку чи морському/річковому судні тощо), має бути, на нашу думку, обізнаність із критеріями якості та безпечності різних вод, водним режимом протягом дня, побічними проявами недостатнього вживання води та особливостями різних фасованих вод. Доцільним вважаємо навести такий приклад: екскурсії до бутіка Анжело Лаурія, що оформлений як розкішний ювелірний магазин та є першим в Італії і в світі «водним магазином», викликають чималий інтерес у туристів. Адже, як стверджує власник цього незвичайного магазину А. Лаурія, «ми хотіли показати значення води та створити достойне її оформлення. Щоб ті, хто сюди заходить, одразу розуміли: вода – це не така проста річ, як вони, можливо, думали, і не можна її недооцінювати. Ми допоможемо підібрати воду до м'яса чи до риби, підкажемо, якою водою завершувати трапезу, а яку використовувати як аперитив...Ви відчуєте чітку кислотність у роті, у вас розіграється апетит, у вас почне виділятися шлунковий сік, що для аперитиву є головною задачею...». І в престижних ресторанах світу, разом з картою вин, вже подають карти мінеральних і столових вод, є вони і в деяких готелях.

Знання цих особливостей сприйняття та вживання води не може не сприяти підвищенню авторитета не лише екскурсовода чи супроводжуючих туристичну групу, але й туристичної фірми загалом. Евентивний (подієвий) туризм, що орієнтується як на видовища природного походження, так і на громадські, історико-культурні, релігійні чи мистецькі заходи, що проходять не систематично, також потребує періодичного сервісного, в тому числі – водного, забезпечення і обслуговування. Не менш важливою є екологічна складова вивчення водних об'єктів та джерел водопостачання, тому що саме туристи часом роблять певний внесок в їх забруднення, тоді як туристична галузь в цілому зацікавлена в сталому розвитку держави.

В одній з наших робіт [8] означено досвід викладання магістрам, що навчаються в ОНАХТ за фахом «готельно-ресторанна справа», дисципліни «Технологія питної води і водопідготовки для закладів готельного і ресторанного господарства», метою якої є засвоєння студентами теоретичних та практичних положень курсу. Зацікавленість магістрів цим курсом, як і викладене вище обґрунтування важливості знань «про воду» у фахівців туристичної галузі, дозволили рекомендувати вивчення водних проблем (екологічних, соціально-побутових, лікувально-оздоровчих та життєзабезпечуючих) для включення як варіативної дисципліни магістрам, що навчаються за фахом «Туризм».

Інноваційна спрямованість запропонованого курсу лекцій та лабораторних занять очевидні тому, що вони, по-перше, дозволять покращити не лише послуги сервісного обслуговування, рівень якого напряму пов'язаний з рівнем кваліфікації персоналу, та задоволення потреб туристів у подорожі, а також взаємопорозуміння між туристом і фахівцем (між споживачем і виконавцем), що сприятиме створенню репутації високої якості обслуговування туристів. По-друге, при викладанні предмету не повторюються розділи та дисципліни, які студенти вивчають протягом попередніх чотирьох років у ВИШі, тобто вони отримують змогу інноваційного погляду на вже вивчені дисципліни. Нарешті, додаткові знання «з проблем води», що їх можуть отримати туристи від фахово підготовленого супроводжуючого групи, можуть стати ще одним, дійсно «новим, інноваційним» продуктом діяльності суб'єкта туристичного бізнесу і сприятимуть зростан-

ню його конкурентоспроможності. На нашу думку, запропоновану інноваційну спрямованість підготовки кадрів для туристичної галузі можна вважати складовою комплексу інноваційних заходів розвитку туристичного ринку в сучасних умовах глобалізації.

Література

1. Цуцман І. Я. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму в Україні та світі // Стратегія розвитку туризму у ХХІ столітті у контексті вирішення глобальних проблем сучасності. Зб. мат-в міжнар. науково-практ. конф. 27 березня 2014 р., м. Львів. – Львів : ЛІЕТ, 2014. – С. 542 – 551.
2. Винниченко І. І. Розвиток вітчизняного туризму: до потреби врахування зарубіжного досвіду // Наукові дослідження для потреб туризму: Матеріали «круглого столу». – К. : ВГЛ «Обрії», 2006. – 68 с.
3. Дудка Т. Ю., Бондарина Л. В., Огородник І. О. Фактори підвищення якості туристичного обслуговування // «Готельно-ресторанний бізнес: інноваційні напрямки розвитку»: мат-ли міжнар. науково-практ. конф. 25 – 27 березня 2015р., Київ. – К. : НУХТ, 2015. – С. 206 – 207.
4. Щука Г. П. Організація практичної підготовки майбутніх фахівців туристичної індустрії // Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – Луганськ, 2009. – Вип. 10 (173). – С. 108 – 116.
5. Польова Л. В. Формування кадрового потенціалу у сфері обслуговування // «Готельно-ресторанний бізнес: інноваційні напрямки розвитку»: мат-ли міжнар. науково-практ. конф. 25 – 27 березня 2015 р., Київ. – К. : НУХТ, 2015. – С. 261 – 262.
6. Елютина Р. И. Профессиональное становление личности специалиста в сфере сервиса и туризма в процессе обучения в ВУЗе // Международное образование в интересах индустрии туризма: V Российско-китайский форум по подготовке кадров для индустрии туризма: Сб. статей и тезисов под ред. проф. А. Б. Косолапова. – Владивосток: Изд. дом Дальневосточного федерального университета, 2012. – С. 48 – 56.
7. Васьковська І. І. Інновації в індустрії туризму // «Готельно-ресторанний бізнес: інноваційні напрямки розвитку»: мат-ли міжнар. науково-практ. конф. 25 – 27 березня 2015 р., Київ. – К. : НУХТ, 2015. – С. 20 – 21.
8. Ляпіна О. В., Стрікаленко Т. В. Перспективи вивчення «проблеми води» майбутніми фахівцями готельно-ресторанної справи // «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: мат-ли VII міжнар. науково-практ. конф., 24 – 25 березня 2016 р., м. Черкаси – Черкаси : ЧДТУ, 2016. – С. 49 – 51.